

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas loodustähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 7 8.11.2017

Eesti noored teenisid ülemaailmsel kutsemeistrivõistlustel esmakordselt medalivõidu

19. oktoobril Abu Dhabis toimunud 44. ülemaailmsete kutsemeistrivõistluste WorldSkills auhinnatseremoonial tunnustati esmakordselt võistluste ajaloos medalikohaga eestlasi. Tugevas rahvusvahelises konkurentsist teenisid maastikuehituses pronksmedalid **Mairold Mänd** ja **Erik Rüütel**, jagades kolmandat kohta Hiina võistkonnaga. Kutsemeisterlikkuse medaliga tunnustati kolmandatki eestlast, restoraniteeninduse võistlejat, Erik Tammelehte.

Võistluspaigas kohapeal viibiva SA Innove hariduse agentuuri juhataja ja rahvusvaheliste kutsemeistrivõistluste tehnilise delegaadi Tanel Oppi sõnul on selliste hetkede nimel palju tööd ja vaeva nähtud. „Niivõrd suur rahvusvaheline tunnustus on selge märk sellest, et meie kutseharidus on maailmatasemel. Selliste ülemaailmsete võistluste konkurents on meeletu, kus iga esiletoomine on tähtis. Esimene medalivõit on seejuures Eesti jaoks murranguline saavutus,“ lisas Oppi.

Nii Mänd kui ka Rüütel on medalivõiduga väga rahul, sest kohta esikolmikus on pikalt igatsetud. „Oleme meeletult rahul, sest võistlusel osalesid 23 tugevat võistkonda. Kolmanda koha tõi meile hea koostöö ning tugev võistluskogemus – minul on ligi 14 võistlust seljataga. Suurimaks katsumuseks oli esimene võistluspäev, kus jäime küll ajahätta, kuid tegime see-eest kvaliteetse töö. Teisel päeval saime hea rütmi sisse ja sekkusime kõrgesse konkurentsi,“ kommenteeris Rüütel.

Maastikuehitajad kogusid võistlusel 736 punkti ning pälvisid ka rahvuse parimate (Best of Nation) võistlejate tiitli. Noormehi juhendas Eesti rahvusvaheliste võistluste ekspert maastikuehituses, Raili Laas.

44. WorldSkills'i võistlused toimusid 15.-18. oktoobrini Abu Dhabi riiklikus messikeskuses (ADNEC) Araabia Ühendemiraatides, kus 51 võistluslaval osales 1256 noort ligi 60 riigist üle maailma.

Mairold ja Erik võistlustules

Eesti osales võistlustel kuuendat korda ning saavutas riikide keskmiste punktide üldarvestuses 22. koha. Järgmine WorldSkills toimub 2019. aastal Kaasanis Venemaal.

Maarja Vaikmaa, SA Innove

Fotod: WorldSkills International

Mairold ja Erik auhinnatseremoonial

Mis tehtud ...

5.10	Õpetajate päev
12.10	Rebaste päev
18.10	Sügismatk
26.10	Sügispidu
7.11	Õpilasesinduse presidendi valimine
7.11	Kursustevaheline mälumäng

... mis teoksil

22.11	Võrkpallivõistlus
5.12	Kursustevaheline mälumäng
7.12	Jõulupidu
18.12	Õpilaste koolivaheaeg
8.01	Õppetöö algus
16.01	Kursustevaheline mälumäng

TÄNASES LEHES: Medalijaht Abu Dhabis! Tervist, härra president! Beppu ja Huis ten Bosch! Lillkapsamuffinid otse ahjust! Ringiga Ristipallo! Halloween aianduskoolis! Welcome to Genially! Õpetaja kingades! ja palju muud huvitavat!!!

Uus president valitud — Priit Kaasik

Õpilasmavalitsuse presidendi positsioon on vahelüli kooli juhtkonna ning õpilaste vahel. Isik sellel kohal peaks olema võimalikult tark ja elukogenud, et mõista erinevaid inimesi ning nende muresid ja ka ideid. Vaid läbi mõistmise jõuavad õpilaste mõtted kõige selgemal kujul juhtkonnani ning nii saavad sündida reaalsed lahendused mis mõjutavad meie, õpilaste, koolikogemust.

Ma leian, et mul on olemas need omadused, mis aitavad mul näha asju õpilase perspektiivist ning mõjuda tõsiseltvõetavalt ka õpetajate ringkonnas.

Priit Kaasik, AE17-41-K

Palju õnne kooliperelt ja teguderohket presidendiaastat!

13 ja reede

13 ja reede oli sel aastal õpetajatele ja Liivimaa kutsekooli- de töötajatele põnev, sest Valgamaa Kutsehariduskeskus korraldas traditsioonilise peo päris huvitavas kohas - Sangaste lossis. Räpinast jõudsid sinna õpetajad Anu Käär, Liisi Kont ning Toivo Niiberg, direktor Kalle Toom ning allakirjutanu. Kõigepealt pakuti suupisteid - erinevaid tikuvõileibu, täidetud korvikesi, köögiviljakangikesi... kõhu sai igatahes päris täis.

Siis juhatas õhtu konferansjee Veikko Täär sisse peo piduliku osa - õpetajate ning töötajate tunnustamise. Haridusministeeriumi esindajad ulatasid tunnustuse saanutele sooja käepigistuse saatel lilleõie ning mälestuseks vahva öökullikujulise klaasvaasi. Meie koolist olid tunnustatavad Aasta Õpetaja tiitli saanud Anu Käär, Aasta Noorõpetaja tiitliga pärjatud Liisi Kont ning Aasta Töötaja, raamatukoguhoidja Külli Nõmmistu.

Peale pidulikkusa jätkus üritus tantsuga ning soovijatel oli võimalik lossiga tutvuda. Päris ekstreemne oli kotsakingades ning kott-pimedas lossitorni keerdrepi üles (ja pärast ka alla) ronida ☺, aga vaade ümbrusele oli seda pingutust väärt!

Aianduskooli esindus Sangaste lossis

Peagi asusime tagasiteele, kusjuures hilisõhtune sõit mööda käänulisi teid pakkus samuti küllaga elevust ning erinevate looduskunite kohtade ja loomade nägemist.

Ille Rämmer, pargiaednik

Foto: K. Bogatšov

Õpilane või õpetaja?

Õpin Tallinna Ülikooli magistriõppe viimasel kursusel kutseõpetajaks. Võiks arvata, et õpetajaks õppivad inimesed on õpilaste musternäidised, sest meie ju teame, milline ei tohiks üks õpilane olla ja samastamisvõimest oma õppejõududega (sest me ju teame, mida nemad klassi ees seistes tunnevad) peaks olema meid lust õpetada. Kas see ka nii on?

Viimase aasta üks tähtsamaid aineid on magistr töö seminar, mille käigus hoitakse kätt pulsil, et me tõemeeli oma lõputööga tegeleksime. Ettevalmistusi alustasime juba möödunud kevadsemestril ning õppejõud soovib teada, kui kaugele me vahepeal jõudnud oleme. Samal ajal palub ta kõigil teistel kuulata, sest ees on ootamas oma kursusekaaslase töö retsensioon. Kuigi kõik suruvad pilgu maha ja püüavad vastamist vältida, saab esimesena sõna M. Eelnevate seminaride põhjal oskavad klassis viibivad inimesed juba ette kujutada, milliseks tema sõnavõtt kujuneb ning selle asemel, et kaasüliõpilase juttu süveneda otsustame pinginaabriga omavahel enda töö teemasid arutama hakata. Maakeeli öeldes segame tundi. Kui õppejõud meile märkuse teeb, teatame süüdimatult, et rääkisime asjast! Järgmisena hakkab rääkima O. Minu pinginaaber tõdeb, et nii rahulikult ja aeglaselt rääkiva õpetaja tunnis võib tänapäeva kärsitutel õpilastel küll keeruline olla.

Järg jõuab meieni. Pinginaaber vuristab tuntud headuses oma olukorra ette, minu sõnavõtt on lühike ja lõvv, õppejõule kõik sobib ja liigume edasi. Vahepeal jõuab loengusse R, kes samuti viimasesse pinki minu ja pinginaabri kõrvale istub. Nemad asuvad kiiresti

omavahel elavasse vestlusesse. Üliõpilase T töö teema ei sobi õppejõule ja nad hakkavad argumenteerima, tunnen, et ei jõua nende vestlusega tempot hoida. Vaatan aknast välja, kuidas kraana liigutab ehitusmaterjali ja järsku meenub mulle, et sain töökaaslaselt mõned pirnid ning lubasin isale nendest kooki küpsetada. Vaja on välja otsida retsept ja just sellega ma loengus tegelema hakkangi! Õpetajana tahaksin ma ise kõik oma õpilased tunnust välja visata, kes MINU TUNNI ajal telefoni poole vaadatagi julgevad, kuid iseenenda vabanduseks ütlen, et ma ju kuulan küll! Lõpuks jõuab meieni uus noomitus õppejõult, kes kutsub meid kuulama ja süvenema. Panen ebamugavust tundes mobiili lauale.

„Töö mustand võiks valmis olla jaanuariks“, teatab õppejõud seminaril lõpuks. Kuigi käes on alles 6. september tundub see nagu homme! Klassis tõuseb protest ning nii mõnigi teatab, et selleks ajaks küll ei jõua. „Nihutame ikka märtsikusse selle“, nõuab suurem osa ruumisviibijatest. Minu pinginaaber teatab selle peale, et paneme ikka kõigepealt lati kõrgele ning siis kui jaanuarilõpp käes, võime hakata seda alla laskma.

Õppejõud soovib meile ühte raamatut ning kohe peale loengut tormame viiekesi seda ostma! Vähemalt midagi oleme teinud magistr töö edenemiseks! Kahe nädala pärast on uus seminar, selleks ajaks ootab õppejõud juba reaalseid tulemusi. Lähen kohusetundlikult peale loengut raamatukokku ja istun seal 4 tundi ning trükin ümber raamatutest vajalikku teksti. Enne kella kuut raamatukogust lahkudes on olemas teoreetilise osa ja sissejuhatuse esimene lõik. Pole paha!

Liisi Kont, kutseõpetaja

Õpetajate päev Räpina Aianduskoolis

Nii nagu eelnevatel aastatel, nii ka sel aastal tähistati koolis õpetajate päeva, kus päevakangelasteks olid õpilased, kes ennastunustavalt võtsid kanda õpetajatöö raske koorma. Tuleb meelde tuletada, et sellist meeldivat ja toredat õpetajate päeva tähistamist ei toimu igas koolis. Olen õpetaja ka Võrumaa Kutsehariduskeskuses ja seal ei anta sellel päeval õpetajate rolli õpilastele üle.

Räpina Aianduskooli õpilasesindus valmistas mitmed päevad 5. oktoobriks „õpetajate“ valimise, tundide ja peo ettevalmistamise, toitlustamise korraldamise ning saali kaunistamisega. Peaaegu kõik õpetajad prooviti asendada õpilastega. Erandiks jäid tunnid, kus oli vaja teadmisi edasi anda sessioonõppe õpilastele. Kui õpetajatel on suhteliselt raske oma kolleegiga koos tunde läbi viia, siis asendusõpetajate puhul see reegel ei kehtinud, klassi ette mindi kahe, isegi kolmekesi. Ja tunnid olid ettevalmistatud! Asendusõpetajad teadsid täpselt, mida nad tunnis teevad.

Seega 5. oktoobri hommikul olid tundides asendusõpetajad ja õpetajad võisid lihtsalt olla, tunda päevast rõõmu. Keskpäeval toimus pidulik

Mitu varvast Stalinil oligi ?

Ergutusvõimlemise stiilinäide

aktus aulas, kus esinesid õpilased nii aianduskoolist kui ühiskonnaasiumist. Pärast aktust läksid tunnid asendusõpetajatega edasi, saalis aga tuli õpetajatel osaleda ergutusvõimlemises muusika saatel. Kui kehad olid ülesraputatud uinuvast olekust, siis kolmes grupis algas pikk ja mitmevõimeline mälumäng, mis pani proovile õpetajate teadmised.

Mälumängud tekitavad alati elevust, sest õigeid vastuseid võib olla mitmeid või on küsimused krutskiga. Igal juhul sai mälumäng mängitud ja kõhud vajasis pisukest magusadoosi. Kohviruumis pakuti õpetajatele küpsisetorti, mis oli valminud kohapeal ja maitses väga hästi. Nämm!

Selline tagasivaade õpetajate päevale, mis pakkus elevust nii tegijatele kui nautijatele – õpetajatele.

Tänaan kogu Räpina Aianduskooli nimel õpilasperet!

Anu Seim, õpetaja

Fotod: H. Raidla

Ilus sügis, ilusas Rāpinas ehk aianduskooli sügismatk 2017

18. oktoobril toimus kooli ees kogunemine, et ette võtta taas koolipere ühine sügismatk. Kuigi ilm oli päev läbi sombune ja märg, jõudis kella neljaks nagu tellitult päike välja, mis andis matkale ainult hoogu juurde. Mõnusa tempoga sai kere soojaks aetud. Tee viis meid Ristipallo, kus ootas ees kuum tee ja kosutav kehakinnitus. Kogunenud rahvahulk jagunes tiimidesse, et läbi viia viktoriin Põhjasõja teemal. Nimelt, kes veel ei teadnud, oli Rāpinal ja ümbruskonnal Põhjasõjas oma roll: Ristipalos toimus 5. septembril 1701 Rāpina lahing. Huvilistele näidati ka vastava mälestuskivi asukohta ning lisaks saime teada, kus ja millised on täpsemalt Ristipalo kääpad, mille ajaloost ka paar sõna lisaks kuulda sai. Soovijad said ka veel mängida discgolfi või lihtsalt lõkke ääres ennast soojendada. Tee Rāpinasse tagasi käis kauni päikselojangu saatel. Kokkuvõtvalt võib öelda, et tegemist oli toreda õhtuga, kust ei puudunud nali ja mõnus seltskond. Tule järgmine aasta sinagi!

Kaisa Valk, AE17-42-K

Fotod: L. Kont

Millal see Põhjasõda toimuski ?

Grillvorsti ootuses

Mehed pidid need kõige paremad kokad olema ...

Sügisesead seeded

04. oktoobril toimus Räpina Aianduskoolis pärast tunde õpetaja Reet Palusalu juhendamisel lilleseade ring. Teemaks – sügisesead seeded. Segasime kokku savipulbri, vee ja liimi ning saadud seguga värvisime üle klaaspudelid, mis olid pruunid, rohelised või läbipaistvad. Kuivamisel hakkas segu mõranema ning ühevärvilised pudelid said uudse väljanägemise. Täitsime need veega ning paigutasime sinna lilled, mida kollektsioonaiast korjamas käisime.

Lõpuks valmis kompositsioon, kus jälgisime lillevarte kõrgust ja värvide sobivuse kriteeriumeid. Tulemus oli väga efektne ja pilkupüüdev. Lilleseade ringiga jäime väga rahule – see toimub neli korda aastas ja ootame huviga järgmist korda, mis toimub tõenäoliselt enne jõule.

Ragne Nazimov, ME16-42-K

Valminud lillekompositsioonid

Küpsetame kooki!

Oktoobris alustas uus ja põnev toidukoolituse ring Räpina Loomemajas. Kokku kogunes kokandushuvilisi õpilasi 16. Küpsetasime šokolaadikooki punapeediga, spinatibiskviiti, toorjuustuga porgandikooki ja lillkapsamuffineid. Meid jagati nelja gruppi, iga grupp valmistas ühe küpsetise. Kui taignad said valmis tehtud, rändasid nad mõneks ajaks ahju. Selle aja sees tegime korda köögi, panime kõik asjad oma kohale tagasi. Peagi olid valmis saanud ka meie

küpsetised. Võiski alata magusa degusteerimine. Maitset olid põnevad ja kohati üllatavad. Näiteks lõhnasid lillkapsamuffinid ahjust välja võttes küll kapsa järele, kuid süües polnud kapsa maitset karvavõrdki tunda.

Ootame juba järgmist kokandusringi, kus valmistame jõuluküpsetisi. Tänuõnad meie juhendajale Liilia Raik'ile.

Karl Jürgen Porro, AE15-41-K

Foto: L.-L. Mahla

Liilia Raik kooki lõikamas

Aianduskooli kokandushuvilised

Sügispidu — Halloween

Nagu juba traditsiooniks saanud, toimus taas kord Räpina Aianduskoolis sügispidu, mille teemaks oli halloween.

Üksest sisenedes torkas kohe silma väga lahedasti dekoreeritud sissepääs, pildistamisnurk ja peosaal. Dekoratsioonideks olid halloweeni kõrvitsad, kus põlesid küünlad, paberist välja lõigatud nahkhiired, sügised seaded – floristid olid kaunistamisega päris palju vaeva näinud. Peol oli palju vahvate maskide, kostüümide ja maalingu-tega tegelasi.

Pidu algas õpilaste etteastetega. Kõigepealt laulsid Indrek Lillenberg ja Kaisa Valk, seejärel Anastasia Kalašnikova. Saali küttis lõunamaiselt kuumaks Räpina Aianduskooli võimlejate tempokas tants. Esinesid ka Räpina noored JJ-Street tantsijad. Hiljem pakkus muusikalist elamust Räpina Muusikakooli õpilane Andry Must. Nataliia Magerramova ja Jekaterina Gusseva juhendamisel esinesid meie kooli tüdrukud omaloodud showtantsuga. Esinemisi saab vaadata aadressilt <http://bit.ly/2yjt6Eq>.

Tantsuks mängis ansambel Hea Story. Etteastete vaheaegadel mängiti seltskonnamänge, toimus ka parimate kostüümide valimine. Peolistega sai lõbusalt juttu puhutud, avatud oli ka pildistamise nurk, kus iga peoline võis end fotograafil jäädvustada lasta. Kõiki, kes polnud veel ära läinud ootas kella 23 paiku magus üllatus – suur halloweeni-teemaline tort. Pärast seda mängis bänd veel mitmedki tantsulood.

Mulle isiklikult pidu väga meeldis ja soovitan kõigil ka edaspidi toimuvatest koolipidudest osa võtta.

Tuuli Geetsia Tšaškin, AE16-42-K

Fotod: T. Mastik

Hirmsad õpilased...

... ja veel hirmsamad töötajad

Õhtujuhid Kirke ja Kristin

Boo!

Hirmus ilusad

Jaapan

Osalesin sel aastal Eesti meeskonna töös üritusel International Flower Contest & Gardening Show, mis toimub iga-aastaselt Jaapanis hollandi nimega kohas Huis ten Bosch. Eesti esindajaks oli kutsutud meilegi koolis tuttav Ahti Lyra. Tööd jätkus ka teistele, mulle, Priit Pressile ja Yulia Medvedjevale.

Huis ten Bosch on Hollandi teemapark Nagasaki lähistel, kuhu on ehitatud Hollandist toodud materjalidest nende vanade majade täpsed koopiad, kanalid ja veskid. Peamaja on ühe Hollandi kuningliku residentsi koopia. Ainuke segav ja Hollandist erinev asjaolu on taustal olevad kõrged mäed. Kogu ala on 152 ha suur, park avati 1992 ja 1996 aastal käis 4,25 miljonit külastajat. Meie üritus ongi vaid üks hooajaline ettevõtmine külastajate ligimeelitamiseks.

Võistlejaid oli 14lt erinevalt maalt, lisaks veel kuus külalisesinejat. Teha tuli suur töö - lauaseade ja kostüüm öhtuse show jaoks. Oli palju vanu tuttavaid Euroopast ja saime palju uusi tuttavaid Aasiast.

Näituse ruumid olidki peamajas, meie jagasime tuba Hongkongi ja Venemaa esindajaga.

Esimene nädal möödus ettevalmistustega väga kiiresti, suur erinevus oli selles, et sisse minnes tuli end paksult riidesse panna (konditsioneerid) ja välja tulles jälle riidest lahti võtta (+28).

Väljas käisid samal ajal ettevalmistustööd aedade võistluseks. Tore oli näha, kuidas erinevad teemaaiad, sh mägi- ja jaapani aed nullist üles ehitati. Isegi kui ühel päeval lakkamatult sadas, siis õuetöid see ei seganud, aednike ilmale vastav tööriietus tegi lausa kade-daks.

Kui tööd said tehtud ja galaõhtu kostüümide demoga oli möödas, saime ka mõned puhkepäevad. Reisisime rongiga lähimatesse kohtadesse, esimene linn oli pisike Beppu (125 tuhat elanikku), kuuma-veeallikate poolest tuntud vana kuurort. Ja eksootikat jagus - jaapani stiilis hotell tatami mattidel magamisega, hotelli pisike aed, õuebassein, kus vesi oli +40 kraadi. Külastasime ka ajaloolist vaata-

Ahti Lyra

Huis ten Bosch

misväärsust - vana supelmaja, kus lasime end kuuma liiva sisse matta. Meie sauna vaste, higistad hirmsasti, ainult et liigutada ei saa. 10-minutine protseduur küpsetas kenasti läbi.

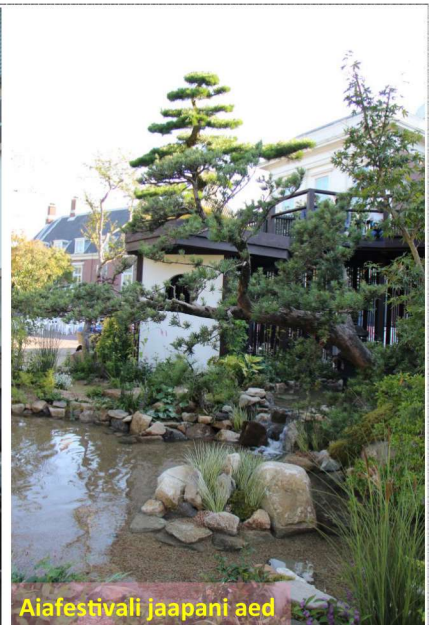
Muidu oli Beppu rohkem pisikeste eramajade linn, tore oli näha tavaliste inimeste elu oma pisikestes aedades. Leiutasime seal uue termini - bonsaihekk, mis oli üsnagi levinud aiakunsti nipp.

Mägedega Holland

Fukuoka

Aiafestivali jaapani aed

Teine külastuskoht oli suurlinn Fukuoka, elanikke rohkem kui Eestis, 1 miljon 550 tuhat.

Kõrghooned, kaubanduskeskused, suurfirmad. Linn ise üks Jaapani nooremaid ja kiiremini arenevaid keskusi. Samas leiab kõrvaltänavatelt väikseid eksootilisi söögikohti.

Söögist ei saa rääkimata jätta, sageli ei teadnudki, mida söid aga kõik oli imemaitsev ja toitev ja värske. Mingit muukeelset menüüd tavaliselt polnud, olid pildid või lausa mulaažid toitudest ja siis torkad näpuga, palun seda ja seda ja seda ka. Või ukse ees olevas akvaariumis võisid näha, mis menüüsse ujub. Õnnestus leida ka ilma piltideta ja ainult jaapanikeelseid kohti, omadele tehakse ikka kõige paremini süüa!

Puhkepäevad möödusid kiiremini kui tööpäevad, viimast korda tuli veel oma materjalidest töid värskendada, edasi teevad seda juba korraldajad, sest töid saab seal vaadata 10. novembrini. Ilm kipus ka sügiseseks minema, ainult +19 ja nii tuligi koju lennata.

Mul oli see juba teine kord Jaapanis käia, esimene kord olin 1990 ikebana eksamil Tokyos. Teine piirkond ja teine elustiil, kuid põhiasjad ei muutu. Viisakus ja hoolivus on see suurim erinevus meie ühiskonnast.

Veel, autod on vahepeal nende aastatega väiksemaks ja ökonoomsemaks läinud.

Indrek Kaeli,
floristika eriala kutseõpetaja

Beppu

Aiafestivali aedade loomine

Gruusia — ilus ja huvitav reis

Ühel ilusal reedesel varajasel udusel hommikul kogunes meie väike ja sõbralik reisiseltskond koolimaja ette ja sõit algas Riia poole, kust startis lennuk. Teel Riiga saime näha nii udu, vihma kui päikest. Gruusiasse lendasime Kiievi kaudu. Kuna Kiievis tuli mitu tundi järgmist lendu oodata, kulus osa sellest einestamisele. Muidugi sõime kohaliku rahvusköögi hõrgutisi - ma poel elus nii häid Kiievi kotlette söönud, kui sealses lennujamas.

Tbilisi jõudsimme keset ööd – tulede sära, unised ametnikud, suitsetamise järgi lõhnav ootesaal. Tänavatel oli isegi keset ööd väga tihe liiklus, mis ei vaibunud hetkekski. On ju Tbilisis pisut üle 1,1 miljoni elaniku. Tbilisi asub Mtkvari (Kura) jõe mõlemal kaldal. Linn on nime saanud gruusiakeelsest sõnast *tbili* - soe, kuna seal asuvad kuumaveeallikad, millele on omistatud ravitoime ja kus asuvad kümbluskohad juba ammustest aegadest. Möödusime meiegi sellest paigast ja pisut väävilõhna oli tunda küll. Legendi järgi asutati linn sinna just nende allikate tõttu. Linn asub mägedevahelises orus, mille kõrgus merepinnast on 350-900 meetrit. Esimese päeva veetsime Tbilisis, sel päeval oli päikeseline ja soe. Kui hommikul tundus, et on jahe ning sai jope selga pandud, siis üsna kiirelt rändas see seljakotti. Sel päeval olid Tbilisis linnapäevad ja rahvast tublisti liikumas. Toimus laat, kus mitmed kaupmehed said oma tooteid müüa, kaubeldi nii käsitöö kui toiduainetega, küpsetati šašlõkki. Laadal esinejatele oli paigaldatud suur lava. Meie juhtusime kuulma Valgevene laulikute esituses ilusat Gruusia rahvalaulu – see jõuliste meeshääle kooskõla oli väga võimas, lausa külmajudinad jooksid üle selja.

Tbilisis käisime botaanikaaias, kuhu tasub veel minna, sest osa sellest suurest aiaist jäi kahjuks vaatamata. Õppisime ära ühe põneva taime – sarnas-koldpuu. Selle viljad lõhnasid eeterlike õlide järgi nii tugevasti, et meie seltskonna nohusel kaaslasel läks nina lahti selle aroomist. See taim on pärit Hiinast ja ta vilju kasutataksegi kui pipart, tuntud nime all Sichuani pipar või Hiina koriander.

Botaanikaaiast väljusime teisest väravast, selleks tuli mööda treppe kõrgemale mäe otsa minna. Sealt avanes kaunis vaade alla linnale, mis asus justkui kausis. Mäest alla otse kesklinna sõitsime kõisraudteega, mis oli vahva! Jalutasime vanalinna tänavatel, imetlesime maju ja kujusid ning purskkaeve. Tutvusime linna parkidega, ühed ilusad, teised pisut räämas. Proovisime leida raamatupoodi, mida paraku ei leidnudki. Tänavatelt sai osta värskest pressitud mahla. Kuna oli laupäev ja linnas pidustused, lõhnas terve Tbilisi šašlõkiküpsetamise suitsu järele. Tänavatel istuti seltskonniti laudade taga, maitsti head-paremat ning alati oli laua kõrval küpsemas vähemalt üks šašlõkivarras. Kassid tiirutasid lihakupsetajate ümber, oodates palakest. Üks seltskond oli endale laua sättinud isegi kaubaalustele. Enamus olid mehed, kes jõude istusid laua taga, naised niisama ringi kolamas polnud. Naised kandsid enamasti musta värvi riideid, lisaks mustad sukad, paljaid jalgu ei kohanud kuskil soojust ilmast hoolimata. Enamlevinud naisenimi Gruusias on tõenäoliselt Irma. Meie Irma sai seetõttu üsna tihti ringi vaadata – milline see Irma on, keda kõnetati.

Hügieen toiduainete käitlemisel oli meie mõistes üsna algeline. Pakendeid toiduainete puhul väga ei kasutatud, samas plaadipoes pakiti küll plaadid eraldi väikesesse kilekotti. Linnatänavatel müüvad tšurtselad, mis on nõõri otsa aetud päkkliid ja kastetud mahla sisse, rippusid päikese käes või olid kuskil hunnikus. Sealsamas laadal keedeti seda mahla, millesse päkklikeed kasteti.

Kuidas Tbilisis liigelda – see pole keeruline, juhatavaid silte on kritseldatud lausa majade seintele. Samas tänavate ületamine on aga paras katsumus. Võõtrajad on küll olemas, kuid autojuhid neid justkui ei märganudki.

Teisel päeval sõitsime Kobuleti poole. Ennelõunal tegime peatuse Gori linnas, kus külastasime Stalini ehk repressioonide muuseumi. Kuni sinnamaani liikusime üsna tasasel maastikul mööda kiirteed,

Merike eksootilist puud uudistamas

Värvikirev tšurtselavalk

kauguses nähtavad kõrged mäed, millel nii mõnelgi lumine tipp paistmas. Pärast Gori linna muutus teekond imepäraseks – käänulline tee kulges mööda mäekülgesid, ühel pool teed orud ja teisel pool teed meie mõistes kõrged mäenõlvad. Mäenõlvadel oli palju maalilisi väiksemaid ja suuremaid külakesi, vaatepilt oli lummas, üha ilusamad vaated ootasid järgmise käänaku taga. Orgudes jõed voolamas, neisse laskusid metsased mäenõlvad. Jõgesid oli Gruusias läbitud teekonnal näha sageli. Paljud neist olid üsna kuivad, just Tbilisi läheduses. Mustale merele lähemal olid jõed veerohkemad. Kui Tbilisist välja sõites oli taimestik üsna kidur ja mäenõlvad metsata, siis siin oli rohelist küllaga.

Kitsaste teede servades oli kokku klopitud putkad. Materjal, millest need tehtud, oli mitmekesine. Esines kõikvõimalikke ehitusmaterjale või pigem küll nende jääke, mis käepärast võtta oli: plekki, bambust, laudu, klaasi ja mida kõike veel ning kuidas ehitajal oskusi, leidlikkust ja ilumeelt jagus. Putkamajandus tundus olevat kohalik ettevõtmine, millega perele leiba teeniti.

Gruusia on mägine. Riigi põhjapoolse osa hõlmab Suur-Kaukasus, mille kõrgus jääb 4500 ja 5000 m vahele, üle 5000 meetriseid mäetippe on kaks. Kuna Kaukasus on noor mäestik, esineb siin vahel maavärinaid. Riigi keskosas on kitsal alal kolmnurka meenutav Kolhida madalik, mille laiem serv jääb vastu Musta mere rannikut. See on suur rändlindude peatus- ja toitumisala. Lõunaosas on Väike Kaukasus. Madaliku me ei külastanud, Väike-Kaukasuse mäestikust saime küll aimu, kui sõitsime Kobuleti Batumi.

Kõige levinumad loomad teede ääres söömas ja magamas olid väikesed lehmad. Neid oli kõikjal, ka väiksemates linnades. Mingit muruniidukit polnud vajagi, kõrget rohtu kuskil teeservades näha polnud. Külades, väiksemates linnades ja suuremate linnade eeslinnades olid need neljajalgseid piimatootjaid „teeservi ja õuesid niitmas“. Teised loomad, keda igal pool näha, olid hulkuvad koerad. Nad ootasid möödujatel paluvate silmadega miskit söögipoolist. Ühel jalutuskäigul Kobuletis oli meie seltskonnal sabas viis koera. Hulkuvate koertega juba tegeletakse, sellest andsid tunnistust mõned kiibistatud kõrvadega loomad. Kukkesid ja kanu oli õuedes mitmel pool näha, vähem sigu ja kitsesid.

Kutaisi lähedal asuvad Prometheuse koopad jätsid imepärase mulje. Need on lubjakivikoopad, mis avastati alles 1983. aastal. Külastajatele avati renoveeritud koopad aastal 2013 ja näha saab esialgu seitset saali. Koobastes oli imeline, neis võis näha stalagmiite ja stalaktiite, maa-aluseid jõgesid, mis kokku jätsid mulje, justkui kõnniks väikeses muinasjutumaailmas. Legendi järgi oli Zeus just siia koobastesse Prometheuse aheldanud. Giid väitis samas, et see on vale Prometheuse koobas, õige olevat siiski teises maakonnas. Külma koobastes ei hakanud, väidetavalt on seal aastaringelt 14°C. Koopast väljumiseks sõitis ette paadimees tasaselt popsuva mootorpaadiga. Kiivrid tuli pähe panna ja sõit algas – ei mingit paadi mehe laulu, vaid koopad, vesi, käänakud, mootori tasane popsumine kuni hakkas paistma valgus, mis andis tunnistust retke lõppemisest. Paadist väljunud, kuulsime kena konnalaulu, justkui muinasjutust - kellele nõiutud prints, kellele printsess hüvastijätuks laulis, et siis ühe hüppega kaduda ja kogu lummus endaga kaasa viia - olime reaalsuses tagasi. Kaldal õitsesid meie looduseski levinud sügisesed seanupud ja oli märke, millest võis järeldada, et lambad olid seal äsja olnud.

Kohalik rahvas oli sõbralik ja abivalmis. Kui meie bussil läks pühapäeva õhtul, st just pärast koobaste juurest lahkudes rehvi katki, siis küsides ühelt ja teiselt, juhutati peagi õige töökoja juurde. Nõ elutust hütist väljus palju ülakehaga meistrimees, heitis sedasi tänavale pikali ning mõne aja ootamise järel oligi uus rehvi bussile alla pandud.

Autod ja liiklus. Autosid oli tänavatel igas seisundis ja valikus – uusi ja vanu, terveid ja katkiseid ning lausa logusid. Autodega veeti kõike, mis peale või sisse mahtus, peamine, et juht ära mahtus. Ka inimesi mahtus sõidukisse nii palju, kui oli vaja ära vedada, mitte

Külli Jaapani aias

Väljapääs Prometheuse koopast

Neljajalgne saatjaskond Kobuletis

Priit, parukas ja panduri

kui palju oli kohti. Turvavöödest ei teatud vist midagi, juhtidel vahel oli, tavaliselt mitte. Kitsastel mägitel, kus mõlemas suunas oli vaid üks sõidurada, tekitasid kohalikud juhid vahel isegi neli-viis sõidurada. Signaalinupu kasutamisoskus oli sealsetele juhtidele küll emapiimaga kaasa antud.

Kobuletis külastasime sealset kutsekooli. Klassiruumi astudes tõusid õpilased meie sisenedes püsti. Ka seal teevad õpilased taimi õppides herbaariume ning joonistavad neid. Batumis oli ka Kobuleti kooli väike osakond, kus käisime lõunat söömas.

Ajaria on autonoomne vabariik Gruusia edelaosas, mille pealinn on Batumi, mis asub Väike-Kaukasuse mäestiku metsastel nõlvadel Musta mere kaldal. Linn on tõesti ilus. Siin on näha väga põnevat arhitektuuri, ilusaid ja kaasaegseid rikkale linnale iseloomulikke ehitisi kui ka vaesusele viitavaid ja räämas majalobudikke. Lisaks oli huvitavaid puhkealasid lillede, pinkide, purskkaevude ja kujudega.

Batumi turg oli tõeline lõunamaine turg. Seal müüdi kõikvõimalikke kaupu, sealhulgas maitseaineid, teesid, köögivilju ja jahusid. Jahumüüja jahvatas tagaruumis terasid, ees olid kotid jahudega müümiseks letil. Ka värsket liha oli turul saadaval. Müüjad olid erinevad, mõned pikutasid leti najal, elavneses alles siis, kui keegi lähenes, seal-samas vestlesid omavahel valjuhäälselt, sõid ja kantseldasid lapsi. Müüjad kutsusid ostma nii kanu, kel varbad veel küljes kui ka muid lihakehasid. Liha oli laual koos maitseainete ja köögiviljaga, polnud külmlette ega midagi.

Gruusia taimestik on rikkalik, kirjeldatud on üle 4000 taime, millest vaid sealsele paigale iseloomulikud on 320 liiki. Haljastuses oli kasutatud nii kohalikke kui ka maailma eri paikadest sealseesse kliimasse sobivaid taimi. Põhiliseks taimeks peenardel oli alatiõitsev begoonia, pruudisõlg ja peulill. Puudest kasvas linnades sageli palme. Tbilisis vähem, Batumi haljastuses oli palme väga palju, kasvas ka teisi puid, näiteks eukalüpte. Sageli oli mimekorruseliste elumajade ees kasvamas viinapuid, kust mahapudisenu ja laiaks-litsutud marju tänaval näha võis. Tbilisis tänavaservades kasvasid plaatani puud ja täakliiliad. Viimased ei õitsenud Tbilisis, küll aga Kobuletis ja Batumis. Minu üks unistusi oli näha granaadipuud. See õnnestus, meie hotelli lähedal ühes aias kasvas ja sel rippusid kenad viljadki küljes.

Botaanikaed Batumis oli võrratu, kus oleks võinud veeta terve päeva. Kahjuks polnud see võimalik, tiheda vihmaseju tõttu jäi meie rännak seal üsna lühikeseks. Botaanikaed asub Musta mere

Reisiseltskond vihmases Batumi botaanikaaias

kaldal mägisel alal, mille pindala on umbes 111 ha. Siin võib näha taimi maailma erinevatest paikadest, jagunedes üheksaks osakonnaks. Näiteks on seal taimi Himaalajast, Vahemere piirkonnast, Jaapanist, Ameerikast ja Austraaliast. Rikkalik on tsitruseliste kollektsioon. Ühtekokku arvatakse botaanikaaias olevat umbes 3000 puittaimeliiki.

Kobuletis saime ka mere ääres käia. Sealne rand on kivine, veepiirist kaugemal on liiv, mis mustjashall. Kivid rannas olid siledad ja erivärvilised, väiksemad ja suuremad. Korjasin taskusse hulga kive, mis minu lastele väga meeldisid.

Nädal Gruusias möödus kiirelt. Saime nautida ilusat südasuvist sooja kui ka vihma ja äikest. Reedesel varahommikul asusime tagasiteele. Riia oli mattunud tihedasse ja paksu pilverüüsse, sadas vihma. Loodus oli muutunud selle nädalaga imeliselt kauniks – saabunud oli kuldne sügis. Ühe rahvatarkuse järgi pidi olema hea märk, kui kaugemale teele asudes sajab pisutki. Reis läkski hästi. Sadas nii minnes, kui ka tulles.

Kirjatüki kirjutamisel oli abiks Gruusiast ostetud raamat: 100 Sights of Georgia. Tbilisi 2017.

Merike Aomets, kutseõpetaja

Fotod: K. Koosapoeg, K. Nõmmistu, V. Truija

Kaks küsimust Gruusia reisiseltskonnale

Ootused versus tegelikkus?

Kui saaksid Gruusia reisi kokku võtta ühe lausega, siis milline see oleks?

Merike Aomets. Lootsin, et on võimalik minna ka kuskile lühikesele matkale täitsa loodusesse, kuid loodusesse me ei sattunudki. Botaanikaadadest räägiti, et need on kehvad – mõlemad olid siiski väga ilusad, huvitavad ja liigirohked. Internetist olin otsinud pilte Tbilisi kohta – kui hommikul hotelliaknast välja vaatasin, oli vaade justkui tuttav – ilus kõrgendik paistis eemal, linn justkui orus, kõrgendikul aga rohelust vähe.

Gruusias saavad kokku kaasaegne Euroopa, nõukaaegne elu ning natuke Aasiat – palju vastuolusid.

Liisi Kont. Raamat „Minu Gruusia“ maalis olukorrast riigis väga hea pildi ning seetõttu peab ütlema, et mu ootused vastasid tegelikkusele. Muidugi ei osanud ma ette kujutada, mida tähendab vaadata bussiaknast maantee servades hulkuvaid lehmi ja sigu ning samuti ei teadnud ma kui hästi võib maitsesta gruusia šašlõkk ning arbuus. Ootasin väga viinamarjakasvatuse külastust, mis seekord reaalsuseks ei saanud, mistõttu ongi põhjust tagasi minna. ☺

Gruusia - küllus ja kasinus, algelisus ning leidlikkus meestekeskses maailmas ümbritsetud kauni loodusega.

Külli Nõmmistu. Ootasin, et tuleb tore reis heas seltskonnas. Nii oligi! Kartsin, et sõiduteed Gruusias on hullud, aga puutusime kokku normaalse teeoludega. Räägiti, et Tbilisi jääb arengust ja puhutusest maha läänelikule suvituslinnale Batumile. Vaidlen vastu – pealinn kõitis oma ilu, puhtuse, melu ja hea köögiga. Nähes esmakordselt meie bussi, ei osanud midagi head oodata. Aga tegelikkuses pole ma ammu nii mõnusalt retroliku-nõukaliku bussiga sõitnud ja milline bussijuht... ☺ Üks toredamatest, keda ma üldse kohtanud olen, samuti tema suhtumine – kiiret pole kuhugi.

Soe, sõbralik, maitsev, ilus, ehe, mäed, meri, ringi kondavad koduloomad, vana ja uus, maskuliinne – kõik see, mis kutsub Gruusiasse tagasi.

Irma Samoldina. Mind huvitas väga, kui palju on Tbilisi muutunud võrreldes 1980. aastatega, kui ma seal käisin. Oli küll muutunud, eriti vanalinn. Vanalinn üllatas ikka väga meeldivalt, nii palju mõnusaid ajaveetmise kohti ja õdusaid nurgakesi. Õise Tbilisi panoraam võttis lausa hinge kinni.

Mulle jäi Gruusiat väheks, oleks tahtnud veel palju rohkem näha ja ringi käia.

Marko ja bussijuht Osmani

Kuidas reis ühe lausega kokku võtta

Janely Org. Oh kui raske küsimus, oodata ei osanud midagi olin avatud üllatusteks. Ootasin sooja ja päikselist ilma, kuid suurema osa ajast saime vihma ☺. Ilmselt ei oleks ma osanud oodata, et linnatänavatel kõnnivad lehmad ja et nii palju vabalt ringi liikuvaid koeri kohtame.

Tahan tagasi Gruusiasse.☺

Marko Laanes. Tulevik vs minevik. Gruusia on sõltuvalt piirkonnast kusagil 10-20 aastat meist maas. Aga see ongi hea, et kusagil on ka midagi teistmoodi.

Seda on üle pika aja raske seletada, raske sõnadesse panna. Gruusia peolauad ja need lõpmatud toostid. Üks valik siis minu poolt. Eesti vanasõna ütleb, et mees peab tegema elu jooksul kolm asja - ehitama maja, kirjutama luuletuse ja looma mõne laulu. Gruusia vanasõna ütleb, et mees peab tegema elu jooksul kolm asja - ehitama maja, istutama puu ja üles kasvatama poja. Kõige tähtsam on neid asju mitte segi ajada - ei tohi üles kasvatada puud ja istuma panna poega. Võtame selle terviseks!

Eve Holsmer. Ühinen Marko toostiga ja lisaksin siinkohal võrdluseks/täienduseks ja sisekaemuseks eestlasliku eluhoiaku, meenutades Tammsaaret:

Tee TÖÖD ja näe VAEVA - siis tuleb ka armastus!

Mul on hea meel tõdeda, et džigitt omab piisavalt suurt südant ja selgroogu, tõestamaks, et ka ilma suurema töö ja vaevata on võimalik olla armastav. Ja seda igapäevaselt - ehk ka olevikus. Oli puhas ja siiras rõõm seda taaskord kogeda.

Tõstan toosti selle terviseks, et maailmas on veel paiku, kus olevik ei ole nõ karkudel ja õnn ei ole permanentselt edasi lükatud... ebamäärasesse tulevikku (mis ei pruugi saabudagi).

Valdur Truija. Muljeid Gruusia reisi kohta on raske sõnadesse panna. Ise küsin, ise vastan.☺ Kas jäin reisiga rahule? Jah!!! Tahan veel minna? Jah!!! Kas ka sama seltskonnaga? Jah!!! Mis oleks võinud olla teisiti? Ehk oleks tahtnud rohkem loodust näha. Mägedest sõitsime bussiga läbi ja see oli vinge, aga oma jalaga kusagile ukerdada ei saanud. No kui muidugi botaanikaaiad välja arvata. Need olid ägedad ja seal võinuks palju palju rohkem ringi kolada. Eks pikapeale jääb ka tavainimesele midagi külge. Natuke segas meie tegevusi paar päeva vihmast ilma. Õnneks sai ka Must meri viimasel hetkel oma ihuga järgi proovitud. Kes/mis pakkus suurima elamuse või üllatuse? Autoga liigelda Gruusia linnades küll ei julgeks. Kõik tundus nii võimatult segane. Säravaim persoon oli kahtlemata meie väsimatu bussijuht Osmani. Üllatav oli ka rahavahetuspunkti-de rohkus, 100 m peal võis neid olla vähemalt 20. Võibolla ma siiski liialdan.

Üks pilt ütleb rohkem kui 1000 sõna (vaata pilti). ☺

Priit Trahv. Ootasin suplust Mustas meres, palju puuvilju ja ilusat ilma. Tegelikuses jäid ujukad kuivaks, arbuusi sain alles tungivate nõudmiste ja ähvardustega ja ilus ilm võttis meid vastu ning saatis ära - vahepeal sadas ja sadas.

Ühe lausega on seda reisi kokku võtta keeruline. Proovin siis nii: Cha-cha rütmis risti läbi džigittide maa rohelises Mercedeses bussis koos viimase Osmaniga ja järjest rikkalikemaks muutuvate sööma- aegade mõjus mu kehakaalule ja tervisele laastavalt.

Leili Alaoja-Rein. Mul nagu poleks olnudki konkreetseid ootusi. Lihtsalt ootasin seda reisi väga ja ootus tasus ennast ära.

Kontrastid eluolus, looduses ja arhitektuuris sundisid silmad, kõrvad, keele ja nina kogu aeg tegevuses hoidma ja seetõttu on muljed kirevad ja unustamatud.

Katrin Uurman. Ootasin ilusat loodust ja nii see oligi. Grusiinid jätkuvalt armastavad Eestit ja eestlasi.

Suurte kontrastide maa - pikk tee on minna...

Kadi Koosapoe. Olin enne reisi läbi lugenud raamatu „Minu Gruusia“. Tegelikkus ületas ootused. Soovitan kõigile Gruusiat külastada, oli väga kodune olemine!

Minu arvates on Gruusia värvikate kontrastide maa.

Kadi seitsmepeniikoormasaabastes Batumi promenaadil

Fotod: K. Koosapoe, K. Nõmmistu

Haridustehnoloogi minutid

Genially – geniaalsed esitlused

uut, vaadata avalikke töid ning seeläbi saada inspiratsiooni.

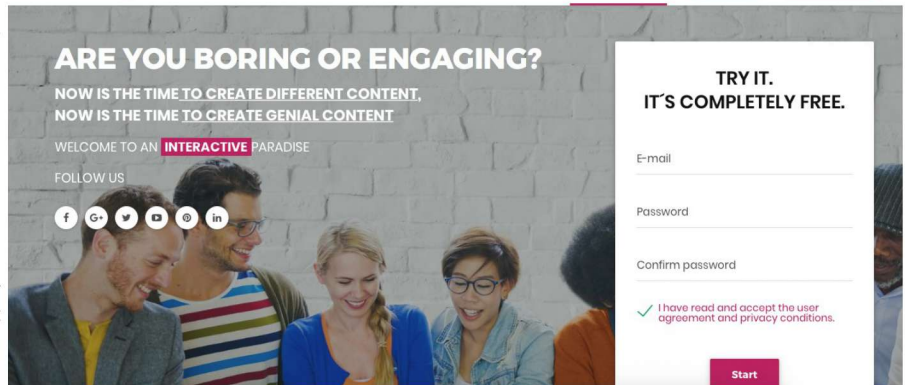
Genially (www.genial.ly/) on lihtsalt kasutatav veebikeskkond, mille abil saab luua interaktiivseid esitlusi, postreid, maakaarte jms. Genially on kasutatav inglise, saksa, prantsuse, itaalia ja hispaaniakeelsena. Veebikeskkonna kasutamiseks on kindlasti tarvis luua konto ning keskkonda on võimalik kasutada ainult arvuti brauseris.

Genially avalehel saab muuta keskkonna keelt, logida keskkonda sisse ning esmakordsel kasutamisel registreerida oma konto (vt **Joonis 1**). Samuti leiab avalehelt infot keskkonna võimaluste kohta ning vaadata näiteid ja video-kasutusjuhendeid.

Kasutajakonto registreerimisel saab kasutada nii personaalset e-postkasti kui ka olemasolevat Google või Facebooki kontot (vt **Joonis 2**). Kindlasti tuleb registreerimine kinnitada automaatse e-kirjaga saadetud lingi abil.

Esmakordsel sisselogimisel tuleb kasutajal valida tegevusala (vt **Joonis 3**).

Sisselogimise järel avaneb vaade varasemalt tehtud töödele, esmakordsel sisselogimisel ilmub ekraanile teade, puuduvate tööde kohta (*You still haven't created anything!*). Selles vaates saab valida mitmeid tegevusi – otsida või vaadata varem loodud töid, luua

Joonis 1. Genially avaleht

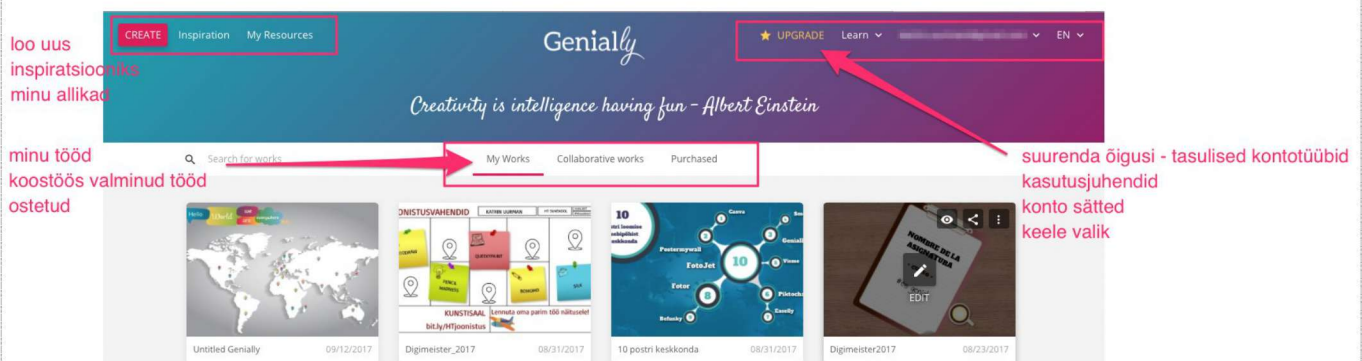
Samast vaatest saab muuta konto õigusi. See tähendab, et vajadusel saab osta õigusi juurde. Tasuta konto võimaldab luua piiramatut arv eritüüpi interaktiivseid töid. Tasulise konto korral saab lisaks tehtud töid oma arvutisse alla laadida, kasutada tasulisi esitluste, postrite jm põhju, vaadata statistikat, teha esitlusi koostöös jm. Lisaks eelpool nimetatule saab sellel lehel muuta konto sätteid ja valida keskkonna keelt (vt **Joonis 3**).

Uue töö loomiseks tuleb sisselogimise järel kasutada avanenud

Joonis 2. Konto loomise võimalused

Joonis 3. Tegevusala valik, mis tuleb teha esmakordsel sisselogimisel

Joonis 4. Vaade pärast sisselogimist

kus keskkond Genially pakub suure hulga eritüüpi töid ja põhju, mille hulgast saab valida endale sobilikku. Esmalt tuleb teha valik, kas hakatakse looma esitlust (*Presentation*), interaktiivset lehte (*Interactive Designs*), infograafikat (*Infographic*), interaktiivset pilti (*Interactive Image*), maa-kaarti (*Map*), hariduslikku tööd (*Edu Resources*) või e-postrit (*ePoster*). Eelkujundatud põhju saab valida ka kategooriate (kõik – *All*, uuemad – *Newest* jne) põhjal. Kui keskkonnas väljapakutud kujunduste hulgas ei ole sobilikku, võib alustada tühja põhjaga ning kogu kujunduse ise luua.

Valides mõne etteantud kujunduse, saab selle järgmisel töölaual sobilikuks muuta (vt **Joonis 5**). Esmaste tööriistade menüüs on nupud tegevuste tagasivõtmiseks, koopia tegemiseks, kleepimiseks. Samast menüüst leiab ka prügikasti ja luku elementide lukustamiseks. Lukustatud elemente ei saa muuta ega kustutada enne lukust lahti tegemist. Samalt töölaualt leiab teise menüü kujunduse ja interaktiivsuse loomise tööriistadega (vt **Joonis 5**). Saab lisada teksti ala (*Text*) ning muuta selle suurust, värvi, tüüpi jne. Samuti saab lisada erinevaid kujundeid, jooni jms (*Resources*), taustapilti (*Background*), elementidele animatsiooni (*Animation*) ja interaktiivsust (*Interactivity*), embeedida videot, audiot vm (*Embed*) ja lisada pilte (*Images*). Interaktiivsuse ja animatsiooni lisamiseks tuleb töös mõni element selleks välja valida ja aktiivseks muuta (vt **Joonis 6**).

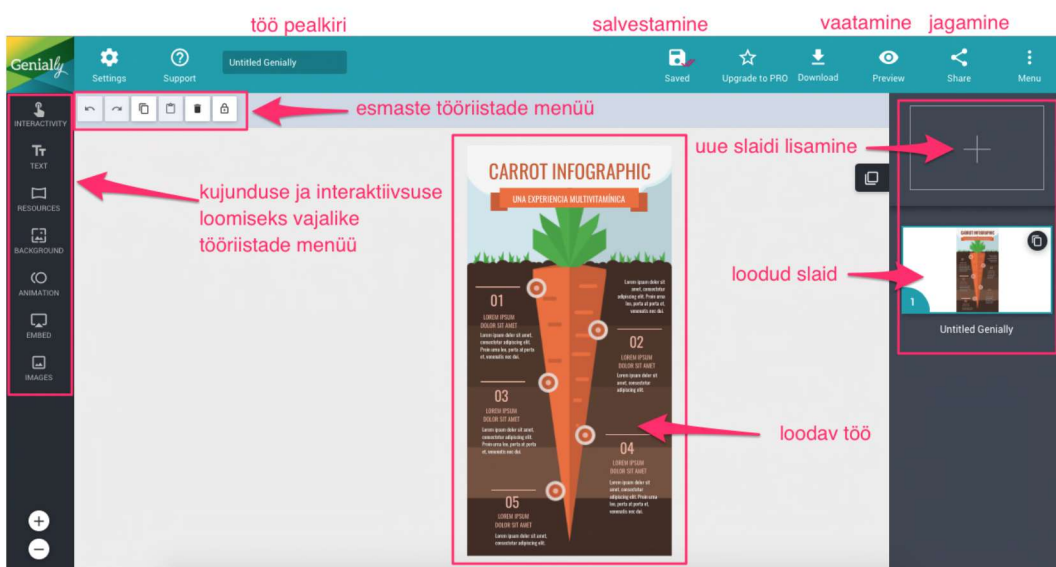
Valminud tööd saab jagada sotsiaalmeedia (Facebook, Twitter, Google+ ja LinkedIn) kaudu. Samuti saab oma tööd edastada veebilingiga, embeedida oma blogisse või kodulehele ning saata e-postiga.

Mõnusat katsetamist!

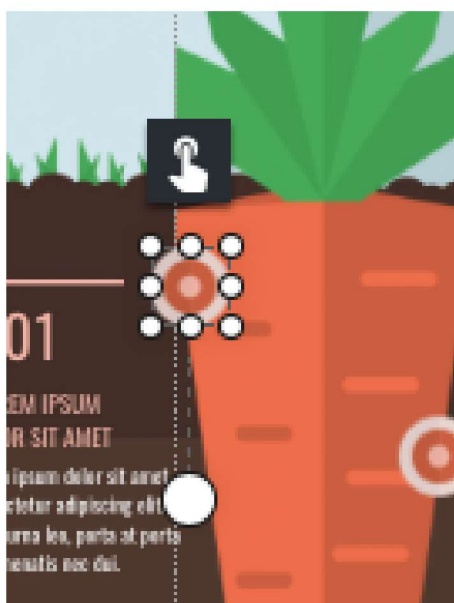
Katrin Uurman, haridustehnoloog

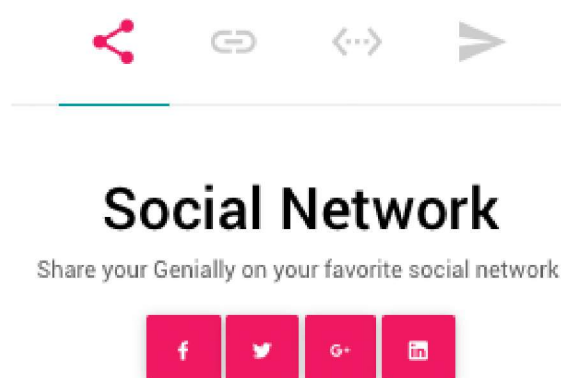
Joonis 5. Uue töö loomine

Joonis 6. Töölaud uue töö loomiseks

Joonis 7. Aktiivne element, millele saab lisada interaktiivsust või muuta see liikuvaks (animeerida)

Joonis 8. Valmis töö jagamine

ulguv hall, melanhoolne taevas
pisaratega lombid kaevas
läbiligunenud, märg on muld
lompides peegeldub puude kuld

vahtrate lõõma tappa ei saa
ei ulguv taevas, ei porine maa
külmad ööd pimedad kui nõgi
pea jäätunud Võhandu jõgi

Tuuli Geetsia Tšaškin, AE16-42-K

Foto: T. Mastik

Mälumängu 1. voor

7. novembril toimus Räpina Aianduskoolis mälumängu 1. voor. Kokku oli võistleva tulnud kuus võistkonda. Rõõmustav oli see, et meie päevastele õpilastele pakkusid konkurentsi ka keskkonnakaitse 2. kursuse kaugõppijad ja koguni kahe võistkonnaga, haarates kaasa ka õpetaja Tarmo Evestuse. Võistlus esikoha pärast oli väga tihe ja liidrikoht vahetus peaaegu iga küsimustebloki järel. Seekord väljus võitjana võistkond „KK-2“ 35 punktiga, koosseisus Kaisa Kann, Tarmo Evestus, Tiit Toom, Anne Teigamägi. Teine ja kolmas koht selgusid alles pärast lisaküsimuse esitamist. Olümpiavõitjate tundmisega pani oma paremuse maksma võistkond „Limatünnik“, saades 33 punkti. Selles võistkonnas mängisid Kadi Raidvere, Ly Tubakas, Evelin Martin ja Kädi Kõösel. Samuti 33 punktiga, aga 3. kohaga pidid leppima võistkond **KK17-52K**, koosseisus Mariana Žuraskaitė, Kärt Kamja, Kristin Taal ja Kristiina Keiv. Neile järgnesid ME17-41/42K 28 punkti, "Väga hästi läheb" ehk ME16-41/42K 26 punkti ja „Räpina Imelised“ ehk AE15-41K/AE16-42K 24 punkti.

Täname kõiki osalejaid ja ootame uusi põnevaid mälumängulahinguid. Küsimused valmistasid ette ja mängu viisid läbi Valdur Truija ja Irma Samoldina.

Valdur Truija, õpetaja

JÕULUDISKO

Räpina Aianduskoolis
7. detsember kell 19.00

Muusikat mängib DJ Egert

Maastikuehitajate võistluse tulemused

Räpina Aianduskoolis 27. ja 28. septembril 2017 toimunud rahvusvahelisel maastikuehitajate kutsevõistlusel osales 12 õpilast: Häly Raidla, Jekaterina Gusseva, Markus Vainu, Nataliia Magerramova, Timo Sild ja Kätlin Kiima Räpina Aianduskoolist; Elke-Eliise Robam ja Kimberly Reim Luua Metsanduskoolist; Jani Kinnunen ja Miiikka Kääntä (Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Soome); Thomas Scholtiski ja Friedrich Thiele (Staatliche Berufsbildende Schule Erfurt, Saksamaa).

Kutsevõistluse paremik üldises arvestuses:

- 1. koht** Miiikka Kääntä
- 2. koht** Jani Kinnunen
- 3. koht** Häly Raidla

Eesti paremik:

- 1. koht** Häly Raidla
- 2. koht** Jekaterina Gusseva
- 3. koht** Markus Vainu

Maastikuehitajate päeva raames toimunud orienteerumismängus osales 40 õpilast - maastikuehituse I, II ja III kursus, kuid ka floristi ja keskkonnakaitse õpilased. Kõik osalejad tegid tubli töö!

Orienteerumismängu esikolmik: I koht Kersti Sagim; II koht Ly Sild; III koht Ragne Nazimov.

Õnnitleme võitjaid ja tunnustame kõiki tublisid osavõtjaid!

Angela Koort,
maastikuehituse juhtõpetaja

Fotod: V. Truija

Üldvõitja Miiikka Kääntä

Eesti parim — Häly Raidla

Jekaterina lillekasti tegemas

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetajad Külli Nõmmistu, Liisi Kont **Küljendaja** Valdur Truija

Novembrikuu nali

Kaks vanemat daami külastavad esimest korda Hiina restoranil. Kui nad kõrval pulki näevad, kutsub üks neist kelneri.

„Kuulge, kelner, tulime siia sööma, mitte kudumistööd tegema!“